

„Pentru Ioanu și Pentru Casa ajunu Până la ameađu 5 Sâmbete 5 Marță 3 Vinere 2 Slușbă 1 Marț și Vineri să dele Slușbele 9 Ctări Marelui Vasălle Deslegare farmeciloru Deslegare blăstămul 1 Post ăntorsu Sâmbătă Vineri joi Miercuri Marț lun Duminecă Sâmbătă Vineri

1 feștane la Casă ăn zua Când să ajună Să zică tatăl Noștru și Născătore deminașă 12 La ameađu 12 Sara 12 6 deslegări Pentru totă Casa“

Din cuvânt în cuvânt și din iotă'n iotă. Și astfel de „apostoli“ sunt mulți prin acele părți. Crede păr. Ivan că-i fac cinste? Crede că un astfel de misionarism se împacă cu demnitatea evangheliei? Și că neamul profită din activitatea acestor semănători de zizanie?

Noi credem că nu. De aceea, în interesul superior al țării, spunem categoric: destul! Nu vom mai tolera această apostolie dominantă!

Vaticanul și Sovietele. Rusia a intrat în Societatea Națiunilor. I-s'a făcut, firește, primire sărbătorească. N'au lipsit însă, dela solemnitate, umbrele îngrijorării. Portugalia, Olanda și Elveția votaseră contra admiterii, iar alte 5 state s'au abținut dela vot. Și argumentele invocate de către acestea, în numele civilizației pe care Sovietele o subminează, au avut răsunet. A biruit totuși, cu 38 voturi, speranța, că în felul acesta se câștigă o nouă garanție pentru pacea pe care vrea s'o asigure pe toate căile Liga Națiunilor.

Oricare ar fi sfârșitul, faptul este de mare importanță și frământările cari i-au premers sunt perfect explicabile. — Insemnăm din ele svonul susținut stăruitor de presă, că diplomația Vaticanului a lucrat din răspuțeri împotriva admiterii Sovietelor în Societatea Națiunilor civilizate. Pentru această acțiune, dusă în numele unor principii morale eterne, un preot ortodox, V. N. Popescu, se simte obligat, în „Credința“ din 14 IX. 34, să elogieze Vaticanul, care „a fost purtătorul de cuvânt al sufletului înăbușit“. De aceea „trecând peste orice considerațiuni confesionale, suntem datori să socotim impresionantă intransigența Vaticanului“.

O mică întregire numai la această judecată loială și sinceră. — „Intransigența impresionantă“ a Vaticanului nu s'a vădit în chip special cu acest prilej. Dimpotrivă, credem că diplomația Vaticanului nu s'a mestecat în toată povestea, dela Geneva. Impresionantă este însă lupta permanentă și neobosită pe care o duce Roma împotriva barbarilor din Rusia, și împotriva principiilor distrugătoare de civilizație, pe care razimă iadul bolșevic.

Răspuns demn

Agru față de atacurile ortodoxe

Ortodoxia ardeleană nu se astâmpără. Ne atacă mereu. Tot cu mijloacele incalificabile din trecut. Plus unul: For-ul. Din păcate, această asociație de mireni, copiată după Agru, a fost antrenată și ea în drumul învrăjbirii confesionale. Conducătorii ei nu găsesc nimic mai bun de făcut, decât să poarte campanii de bădăre a unor bărbați mari din trecutul nostru, cari au avut păcatul de-a fi fost uniți.

Oricât de neputincioase s'ar dovedi aceste atacuri, un rezultat au totuși și ele: provoacă, în chip fatal și firesc, reacțiune. În deosebi Agru nu înțelege să lase fără răspunsul convenit aceste provocări. Un cuvânt, pe cât de răspicat pe atât de demn, s'a și spus în congresul diecezan al eparhiei Clujului. Președintele, d. prof. Dr. Al. Borza a tălcut în cuvinte cum nu se poate mai potrivite gândurile congresiștilor atât în ce privește atacurile dominante, cât și o altă chestiune care supără inutil biserica noastră: jignirea ce ni-se aduce mereu cu prilejul serbărilor naționale. Reținem din cuvântarea dlui Borza aceste părți de mare actualitate, cari vor fi întregite de sigur cu discuțiunile apropiatului congres general dela Lugoj.

„Vom lucra cât ne îngăduie puterile, pentru înstăpânirea poruncilor lui Hristos printre noi, pentru adevărata noastră reîncreștinare. Vom să fim cei mai devotați fii și credincioși ai bisericii noastre unite cu Roma.

„Vom forma însă și adevăratele trupe de asalt, gata să apere această biserică de orice atac, hotărâți să pornim la luptă pentru cucerirea drepturilor ce i-se cuvin în viața publică.

„Oștirile sunt gata și veghează cu arma la picior, ca cea mai de preț cetate a sufletului românesc, biserica noastră unită cu Roma, să-și poată continua netulburată ac-

țiunea ei istorică, providențială în mijlocul poporului românesc, aici în mijlocul atâtor noroade străine de Roma care ne-a pus aici de strajă a limbii și spiritului său, care ne-a și încreștinat și pe urmă ne-a reprimat între fiii săi duhovnicești, după atâtea veacuri de îndepărtare dela obârșie.

„Săgețile trimise împotriva bisericii noastre din alte tabere, unde nu se cunoaște adâncimea convingerilor noastre și puterea imensă ce ne-o dă comunitatea cu credința Romei, nu ne-au atins și nu ne vor răni nici de aci înainte, orcât ar fi ele de veninoase și susținute. Oricât ar fi ele de înverșunate, nu vor stoarce acum din partea noastră o ripostă inutilă și păgubitoare solidarității românești, care este mai necesară acum ca oricând. Trimitem doar un cuvânt de frățesc avertisment aceluia, cari chiar prin organizații similare Agrului și copiate după el, ar căuta să ne bârfească bărbații noștri de frunte ori să ne micșoreze trecutul de glorie, ori să între în rândurile noastre compacte.

„Agru-l cunoaște și durerea arhierilor noștri iubiți pentru nemeritata preterare a bisericii noastre dela onorurile ce se cuvin unei biserici declarate „naționale“ de însași constituția. Nicăiri ca în dieceza de Cluj-Gherla nu se poate simți jena ce ar trebui să o aibă fiecare român văzând, cum la ocazia serbărilor naționale biserica noastră „națională“ nu este învrednicită de prerogativele ce în mod firesc i-se cuvin în temeiul acestui atribut constituțional, în privința ofierii serviciilor divine în prezența autorităților, în centre covârșitoare greco-catolice și în toate școlile cu elevi uniți. „Agru“ crede că a sosit timpul să cerem hotărât încetarea acestei anomalii supărătoare, să luptăm, ca biserica românească a lui Inocențiu Micu Klein și a atâtor martiri pentru neam și țară, biserica dascălilor deșteptători și păstrători de naționalism și românism să aibă în centrele unde fiii ei stăpânesc, prerogativele „naționale“ și sub stăpânire soarelui românesc binecuvântat, după ce sub stăpânire străină a suferit toate umilirile și neajunsurile în urma naționalismului său intransigent și nici când defetist“.

Foia „Unirii“

Geologia vorbește

— Câteva date și precizări, după F. Bettex —
de pr. **Natanail Muntean**

În vremile din urmă s'a produs o puternică reacțiune împotriva concluziilor fantastice scoase de mulțime mare de naturaliști, de pe foile scoarței pământului. Nenumăratele mil de ani, cu cari s'a îndrăznit într'o vreme să se numere vechimea omului, s'au cam redus și nu peste mult vom nota calcule mai cumpătate, ținute cu oarecare aproximație, în cadrele anilor biblici. Ar fi și illogic și neștiințific ca, pe de-o parte stabilind vârsta îmbătrânirii Europe, cu tot bagajul ei istoric și cultural numai la numărul rotund de 3000 de ani — să stabilești în același timp, pe de altă parte, durata omenirii paleolitice la 300—400,000 de ani. Adecă, în timp de 400,000 de ani omenirea s'a folosit numai de cremene, așa cum a lăsat-o Dumnezeu, neștiind să-și facă nici măcar o unealtă sau o părghie, iar dela data istorică, deodată, ca prin minune și la repezeală, s'a dovedit capabilă să realizeze, în 8000 de ani numai, întreaga istorie a evenimentelor și a progresului ce-l avem. În cele ce urmează vom înșira câteva păreri de ale unor savanți, și câteva cazuri din cari se

poate câștiga ușor nițică orientare în lumea preocupărilor geologice.

Incep cu scriitorul naturalist *Fraas*, care în toate lucrările sale nu vorbește decât de spații de timp cari se mișcă în cadrul celor 6000 de ani biblici. Naturalistul *Lange* zice: „Păreri despre diferitele perioade de sute de mil de ani ale mamutului, ursului cavernelor și ale renului sunt imposibil de susținut. Toate aceste animale au trăit împreună“. Naturalistul *Ranke* demonstrează că cele mai vechi urme omenești nu trec dincolo de potop. Tot așa *Boyd Dawkins*, nu găsește urme omenești antediluviale, și dovedește, că în foarte multe cazuri așa zisul om al cavernelor n'a fost contemporan cu animalele găsite în caverne, ci a trăit mai târziu. Așa dupăcum se găsesc și astăzi chiar și în țările civilizate, mulțime mare de oameni care-și duc existența în peșteri de ale stâncilor în cari se găsesc schelete de animale vechi. Cum se știu asemenea cazuri, din vremuri nu așa vechi, în Franța unde, în peșterile de pe țărmurile Loarei, alături de fosile străvechi sute de mil de francezi își trăiau amărâta lor existență.

Alte cazuri reale din lumea cercetărilor geologice: Scriitorul și cercetătorul naturalist *E. Robert* considera clopliturile în cremene, găsite în cea mai însemnată stațiune din Franța, din vârsta de platră: Grand Pressigny, și celebrul geolog *Elle de Beaumont* le consideră drept resturi ale unei fabrici de cremene

pentru puștii din secolul trecut. — Iată deci cât sunt de ipotetice sutele de mil de ani ale geologilor.

Cătu-i pentru soliditatea concluziilor trase din studierea anumitor cranii străvechi, fie cele ce urmează: Geologul și anatomistul *Vogt* consideră vestitul craniu găsit la 1831 la Eugis, ca foarte asemănător maimuțelor; geologul *Lyl*, îl atribuie unui caucazian; darwinistul *Huxley* dimpotrivă, îl găsește așa de frumos încât, zice el, ar fi putut aparține unui filozof; iar anatomistul *Teodor Lanzert* din Petersburg îl compară cu cranile clasice ale frumoșilor greci. — Și cazurile acestea se pot înmulți. Noi mai încreștăm unul:

Unii savanți socoteau celebrul craniu adus din Neander, drept tipul antropoidelor asemănătoare maimuțelor. *Virchow* zice: „Acest craniu nici de cum nu se poate asemăna cu al maimuțelor“. Savantul *Brunner Bey* îl găsește craniul normal al unui celt din timpurile istorice, pe motivul că are tocmai capacitatea mijlocie a cranilor de astăzi. Iar naturalistul *Davis* îl crede craniul unui idiot, care probabil a căzut în crepăturile stâncii în timpuri foarte nouă. De aici scriitorul *Fraas* deduce: „Aceste opinii ale savanților ne dau cea mai bună dovadă că, despre cei mai vechi locuitori ai pământului noi nu știm mai mult decât nimic“. De altfel, după cum observă F. Bettex, cranile, ca și celelalte oase, și securii de asemenea, nu poartă pe ele imprimata omului

Doa bucurii. In parohia a doua din Arad s'a ridicat — drept omagiu Anului Sfânt al Răstignirii — o frumoasă biserică nouă în stil româno-bizantin, cu trei turle și trei cupole mici la intrare.

In 16 Sept. c., — Duminecă după Înălțarea sf. Cruci, — a avut loc sfințirea și ridicarea celor 6 cruci aurite. Acest act a fost precedat de *misluni populare* ținute de Rvs. Dr. N. Brînzeu, canonic în Lugoj. In ziua sfințirii s'a celebrat o sfântă liturghie în liber, la intrarea principală, frumos împodobită, cu asistența preoților: P. Herlo (Arad-Șega), D. Bradu (pensionar), L. Teglaș (Timișoara), A. Birău (Bârzava), P. Vancu (Bocsig) și Fl. Popoviciu (Semlac). — Au sosit mai târziu: canonicul Dr. Marianescu și prot. I. Popa.

In momentul când se așeza falnica cruce pe turla principală, Dl. Arh. Rafiroiu a rostit — dela înălțime de 30 m. — cuvinte omagiale la adresa Sf. Părinte Pius XI, regele Carol, mitropolitul Vasile al Blajului, Alexandru episcopul Lugojului și a celor doi preoți din Arad: I. Popa și P. Herlo.

Noua biserică, deși încă neterminată, storce admirația tuturor vizitatorilor prin stilul ei, prin eleganța liniilor precum și prin precizunea execuției. — E o mândrie a credinței și artei românești la granița de Vest.

Der Grosse Herder

Cetitorii cunosc înțelesul cuvintelor nemțești din titlu. Știu, din repeștele dări de seamă pe care le-au găsit în trecut la rubrica noastră bibliografică, că e vorba de marea „enciclopedie“ publicată de casa Herder, drept ediția IV. total refăcută și înnoită a cunoscutului „Herders Konversationslexikon“ de până acum.

Din lucrarea monumentală, care va avea 12 volume puternice, plus un atlas geografic și economic, au apărut de curând vol. VII și VIII. — Merită să le răsfoim cu răgaz. Așa cum a făcut, în mijlocul infinitelor sale ocupațiuni, Papa Pius XI în persoană, căruia reprezentanții casei Herder i-au prezentat aceste volume. Papa — citim în „Osservatore Romano“ (21—26 VI.) „și-a exprimat satisfac-

de când datează. Și pe lângă aceasta, în toate timpurile au existat cranii rotunde și lungărețe, capete deștepte și proaste, schilozi și idioți.

Savantul Prunner Bey confirmă și el acest lucru: „Se afirmă astăzi cu siguranță că nu există nici un tip de craniu care să nu se găsească și în peșterile dela Solutré“. Arheologul imparțial Fouillé, de asemenea: „Incerările de a clasa popoarele și rasele din proprietățile și formele Creniene, s'au dovedit lipsite de bază“. — E cunoscut apoi cazul alor doi antropologi, cari au discutat cu aprindere și fără să ajungă la vreun rezultat, dacă craniul lui Bismark e rotund sau lungăreț.

Tot asemenea teoria după care oamenii primitivi ar fi avut asemănări cu maimuțele, astăzi e inveterată. Savantul Figuer scrie despre scheletul dela Menton, considerat ca cel mai vechi schelet omenesc: „Rămân strașnic surprins de asemănarea sa cu cele mai frumoase cranii ale oamenilor de astăzi. Unghiul feței pare că nu se deosebește de loc de tipul celor mai inteligente rase. Și atunci întrebăm: cum rămânem cu pretinsa descendență din maimuță?“

Oamenii antediluvieni și chiar cei contemporani cu poporul, zice marele scriitor german F. Bettex, erau naturi puternice, pline de forță semeață și mândră, cum ne sunt descriși în cântecul lui Lamech și în cartea I a

știnea pentru eleganța edițiunii, pentru claritatea caracterelor cari se citesc atât de ușor și liniștitor, a lăudat alegerea artistică și foarte bine potrivită a ilustrațiilor, reproduse cum nu se poate mai reușit“. Deodată cu binecuvântarea apostolică, Sfântul Părinte a urât succes deplin acestei opere mari, succes pe care îl merită „prin organizarea științifică și prin studiile îngrijite cari prezidează la publicarea ei“.

Casa Herder și noul ei „lexicon“ merită cu adevărat acest certificat elogios. A fost un act de curaj, pentru vremile noastre grele și nestatornice, o întreprindere de stil așa mare. Și este o datorie față de adevăr, a recunoaște reușita ei peste toate așteptările.

Cu regularitate nedesmințită, volumele marelui enciclopedii au apărut înainte chiar de termenele fixate. Și fiecare din ele a stors aprobări și laude unanime. Le merită. Nici cuprinsul, nici condițiile tehnice nu lasă nimic de dorit. Lumea întreagă, cu toată știința și toate problemele vremii noastre, sunt închise în pagini minunate. Articole vii, cari nu lasă nimic de dorit ca precizie și informație completă, lămuresc tot ce e vrednic de reținut din comoara cunoștințelor omenescii. Și toate acestea așezate în cadrul general al ideologiei creștine, trecute prin retorta concepției de viață catolică. De aceea, în deosebire de alte publicațiuni similare, enciclopedia aceasta nu pare o adunare artificială de notițe disparate, ci face cu adevărat impresia unei sinteze ordonate, în care lucrurile se înclagă în armonie după o ierarhie de valori reală.

Această rânduială a valorilor, alături de cerințele actualității, normează și importanța pe care o capătă diferitele probleme în corpul cărții. Subiectele mai importante și de mai vie actualitate sunt tratate în articole speciale, prinse în cadre, spre ale scoate de sub regimul comun al articolașelor scurte și ținute în stil aproape telegrafic. Așa de ex. avem adevărate tratate, complete, vii și concentrate, în vol. VII. despre critică, artă, literatură, liturghie, Preacurata Fecioară, apostolatul laic sau acțiunea catolică, Luther, Leo XIII, și în general despre toate chestiunile importante cari încap între „Konservativ“ și „Mașinist“, cele două cuvinte cari încep și încheie acest volum. Cu-

lui Moise și dupăcum dovedesc scheletele și cranii străvechi și mari. Așa de ex. cele dela Cromagnon, despre care savantul Borca spune, că ele denotă în același timp forță și apucături aproape bestiale, ținând seama de partea inferioară a scheletului — și o cultură foarte înalțată și frumoasă, luând în considerare fruntea, craniul și cavitatea craniană. — Aceștia sunt urlașii de cari vorbesc mitologiile. Nu trebuie să ne speriem, deci, de ei. N'au fost nici monștri, nici maimuțe. Au fost ființe vii ca și noi, dar mai plini de viață și mai sănătoși, cari, se înțelege, n'au avut nevoie de multe secole nici de zeci de mii de ani pentru ca să zidească orașul încă neîntrecut al Babilonului, sau templul sfânt a lui Solomon, sau corăbille de un tonaj mai mare decât cuirasatele noastre de azi, sau piramidele gigantice și cu un cuvânt toată strălucita civilizație antică. Au fost și ei oameni.

Acesta este cel mai științific și mai rațional rezultat al cercetărilor. Intru toate conform S. Scripturii. Căci între creștinism și știința adevărată nu există contradicții, ci, numai că, uneori știința se pripește și devine falsă, dar cu trecerea anilor se purifică și se conformează adevărului adevărat, doctrinele Scripturii rămânând imutabile.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“

vințe simbolice, într'un fel. Ele arată spiritul în care este conceput și realizat întreg lexiconul: răzimat pe întreg patrimoniul tradițiilor și valorilor din trecut, clădește în ritm de tehnică modernă pentru viitor, în spirit viu și fără a mecaniza.

La fel vol. VIII, în care găsim expuse limpede și complect o serie întreagă din problemele cele mai arzătoare ale zilelor noastre: materialismul, omul, evul mediu, mistica, națiunea, natura, dreptul natural, opinia publică, ordinele religioase, organizarea, etc. Nici un domeniu al vieții și cunoștințelor umane nu este neglijat. Toate ajung la cuvânt, obiectiv și exact. Spre deosebire de alte lexicoane, aici sunt ținute în cinste specială chestiunile religioase și morale. Ceeace dă acestei publicațiuni o valoare cu totul deosebită.

Nu mai amintim execuția excelentă a întregii publicațiuni și bogăția ilustrațiilor minunate reușite, pe care o laudă cu atâta căldură Papa însuși. Ajunge să amintim că vol. VII. are pe cele 1696 coloane ale sale nu mai puțin de 1558 ilustrațiuni, iar vol. VIII în total 1651, dintre cari unele reproduceri în culori ale capodoperelor picturii. — Prețul de 34.50 M. pentru volum, în aceste condițiuni, trebuie socotit cu adevărat modest.

Ne-am oprit mai stăruitor asupra acestor volume din enciclopedia Herder nu numai din motivul că dorim s'o știm în biblioteca tuturor celor cari doresc să albă un sfătuitor de absolută încredere în tot ce-l interesează, ci și pentru altă pricină. Se discută la noi, de-atâta vreme, o chestiune care începe a fi nu numai de interes, ci și de obraz național: *n'avem nici o enciclopedie românească*. E timpul suprem s'o facem. Casa Herder dovedește că e cu putință așa ceva. Arată și calea cea mai bună. Față de calculii astronomici ce ni-se prezintă din când în când de unii amatori de-a se vedea părinți spirituali și, de sigur, bine plătiți, ai acestei lucrări necesare, mai bine am lua pildă și informațiuni dela Herder. Pe urma lor suntem siguri, că fie „Asociațiunea“ fie „Fundațiile Regale“, ar putea pași în liniște la realizarea acestui desiderat național.

„Il capitano santo“. Spadă și cruce; vitejle pe câmpul de războiu și consecvență eroică în practica religioasă zi de zi și între orice împrejurări, s'au împletit de minune și s'au întărit împrumutat în vleața căpitanului italian Guido Negri, căzut pe Monte Colombaro, în 1916, cu prilejul unui atac vijelios. De atunci și până acum și-a dormit somnul dreptilor într'un cimitir militar din părțile unde i-a fost sfârșitul glorios. Bine de curând însă a fost exhumat și readus, cu solemnități extraordinare, în ținutul nașterii sale, unde a fost așezat spre veșnică odihnă. Mii și mii au urmat la noul mormânt coșciugul ce ascundea osemintele eroului dela Colombaro și petrecuse în biserica Santa Maria delle Grazie din Este-Veneția, învăluit în drapelul național, și străjuit, cu schimbul, noaptea întreagă, Sâmbătă spre Duminecă, de o gardă de onoare compusă din membri ai Acțiunii Catolice și cămăși negre, iar ferestrele tuturor caselor din străzile prin cari a trecut convoiul funebru purtau podoaba florilor fără de număr. — Părea că e o procesiune bisericască de o grandoare nemăvăzută.

Povestea vieții lui Guido Negri în câteva rânduri: Se naște la Veneția, din familie de farmacist, bogată în odrasle, și profund religioasă. După ce-și lea bacalaureatul intră la academia din Padua. În armată ajunge repede locotenent. Ca atare trece în Florența. Fire deschisă, veselă, dar foarte serioasă, e iubit de camarazii de bine, dar trezește bănueli la

Știri mărunte

Reducere pe C. F. R. pentru Congresul Agrului. Suntem informați că direcțiunea C. F. R. a aprobat o reducere de 75% din tariful obișnuit, pentru toți participanții la congresul Agrului, care se va ține la Lugoj, în 5-7 Octombrie 1934.

Serbări grandioase în Munții Rednei. Odată sfârșită și împodobită monumentală biserică din *Ilva Mare-Luncă*, păr. Alexiu Bidian și credincioșii săi au avut mângâierea să și-o vază și sfințită. Aceasta s'a întâmplat Duminica trecută, în 23 Sept. c. Actul sfânt l-a săvârșit *Preasf. Iuliu al Clujului* în sobor de 32 preoți și în prezența unei mulțimi de popor de peste 6000 capete, cât nu-i mai cuprindea lăcașul sfânt, de a trebuit ca înaltul Ierarh să-și țină cuvântul de învățătură afară, în liber, numai așa putându-l asculta și gusta cu toții. După sfințirea bisericii au urmat recepțiile reglementare și un banchet de 80 tacâmuri, la care s'au rostit numeroase și însuflețite toasturi. Seara Marele Păstor s'a reîntors, cu suita, la reședință.

Misiuni populare. În parohia *Iclod*, (jud. Someș) s'au ținut misiuni populare în 13-16 Septembrie 1934, cari au fost o învederată regenerare sufletească și la cari au luat parte credincioșii cu mic cu mare. S'au înregistrat 328 împărțări. Au ajutat la mărturisiri frații preoți: Ioan Costea din Gherla, prof. Emanoil Pioraș din Gherla, Aureliu Oltean din Luna de jos, Augustin Farcașiu din Fundătura, Alexandru Papiu din Lujerdiu și Ștefan Miclăuș din Tioțiu. A fost afluență mare pe popor și din parohiile vecine, cu mulțimi venite în procesiune. (is).

În spre cinstea altarelor. Într'una din ședințele sale mai din vară Congregația Riturilor s'a ocupat cu chestia beatificărilor în perspectivă. S'au desbătut celea în legătură cu trecerea între Fericiți a următorilor: *Galileo Nicolini*, novice pasionist; *fr. Esuperiano*, membru al congregației Fraților Școlari; *Maria Domenica Lazzarello*, prima superioară a institutului »Fiicele Mariei Ajutătoare«; *Frideric Albert*, întemeietorul congregației vincentine a Surorilor închinat Neprihănitei Zămislii; *Maria Celine*, călugăriță franciscană și *M. Tereza de Soubiran Lallouviere*, întemeietoarea instituției »Maria Ajutătoare«.

Locale. Duminica viitoare, a XX-a după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Dr. Augustin Tatar*, canonic mitropolitan.

— Ca în lungul și latul țării, Duminica trecută s'a ținut și aici *ziua fructelor*. Meritul aranjării fructelor expuse în sala de gimnastică a liceului de băieți revine Școlii de menaj. Au vorbit cu acest prilej dd. S. Gizdavu, prefect județean, Tr. Boeriu, consilier agricol și Emil Negruțiu, inspector în ministerul agriculturii. Aceștia înainte de masă, pentru marele public vizitator. După masă a vorbit, indeosebi lumii școlărești prezente, d. prof. Victor Oros, dela Școala normală de băieți.

Al IV-lea centenar al Societății lui Ius s'a serbat într'un chip original și foarte semnificativ la Paris. Cardinalul Verdier a hirotonit 16 preoți noi, toți din aristocrația franceză, pe seama acestei societăți, în biserica S. Petru de pe dealul Montmartre, la 15 August a. c., ziua când se împlineau patru veacuri dela întemeierea societății de către S. Ignăție de Loyola și cei șase tovarăși ai săi.

Măceluri în masse. În Sovietia ferice, vezi bine. În răstimpul 1917-1923, dela izbucnirea revoluției roșii și până la »potolirea« războiului civil, autoritățile bolșevice au ucis:

25 mitropoliți și episcopi, 1255 preoți, 6575 profesori și dascăli, 8800 medici, 260.000 militari, 10 500 polițai, 48.000 jandarmi, 19850 funcționari publici, 340.000 alți intelectuali, 815 țărani, 54 800 slujbași dela sate și 192 000 muncitori în fabrici. În 1930 se aflau în tabăra deportaților din ostrovul Soloviețki 662.199 de osândiți la muncă silnică, după ce numai cu un an mai înainte se strinseseră tot acolo nu mai puțin de 17.000 de surghiuniți. Faptele acestea de groază le povestește d. *Essad-bey*, pe bază de documente controlate, în »Istoria GPU-lui«, apărută de curând în franțuzește.

Misionar sfârșit de-un șarpe uriaș. Rândurile vestitorilor credinței catolice numără un nou mucenic al iubirii evanghelice: *P. Louis Ordonez*. O știre din Bogota Columbiei anunță că doi săteni din părțile locului, având deunăzi cale prin pădurea seculară din preajma localității Sinceljo, au dat peste un șarpe uriaș ce strângea în încolăciturile sale un bărbat în haine preoțești. Alarmați de cei doi săteni înspăimântați, au alergat numaidecât mai mulți inși să scape pe cel prins în strînsorile morții. Nu s'a ajuns însă la nimica până când nu s'a aruncat monstrului un iepure de casă. Atunci și-a lăsat prada omenească. Dar era prea târziu: Păr. misionar deja murise, sufocat și cu oasele sfărâmate. S'a mai făcut doar atâta, c'a fost ucisă și reptila hâdoasă, lungă de șapte metri.

Dascălime subversivă. Școala laică din Franța a dat roade ce trebuie să pună pe gânduri pe orice om cu scaun la cap. Unul din aceste roade e dascălimea de stat ce n'a găsit lucru mai cuminte de făcut decât să se sindicalizeze după metode și în spirit comunist. Ca atare se produce când cu o ispravă, când cu alta. Cea mai nouă și mai răsunătoare e următoarea: Senatorul Gustave Gautherot, în numele sindicatului învățătoresc, a trimis ministrului instrucțiunii publice o adresă-declarație de război, declarându-se pentru instituirea unei dictaturi de stânga... După dascălii sindicalizați Franța de azi de nimic nu are așa lipsă ca de o dictatură bolșevică.

† **Eleonora Petrovan** nasc. Mihalca, a trecut la cele veșnice în Copalnic-Mănăstur (eparhia de Nord) Duminică, în 23 Sept. c., într'al 65-lea an al vieții și 47 al fericitei sale căsătorii. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Cunoaștem și noi răutatea vremilor și sărăcia mare care ne apasă pe toți. Credem totuși că astă dată, pentru congresul Agrului dela Lugoj, trebuie să facem orice sacrificiu. Va fi un congres foarte important pentru viața asociației. Serbările cari se vor desfășura acolo sunt vrednice și ele să fie văzute. Participarea M. S. Regelui le va da o strălucire neatinsă până acum. În același timp, ea este pentru noi o obligațiune în plus de-a face tot posibilul pentru o manifestație de credință vrednică de strălucirea zilei.

I. Sibiu. Nu-i o noutate. Cucernicii *Dv. »Telegrafisti«* au plutit totdeauna cu predilecție în negură și ceață. Mai ales când vreau să fie deștepți, reușesc să ajungă nebuloși. Așa și acum, cu articolușul nostru despre Pius X. Ei, bieții, nu pot pricepe că una-i sfințenia vieții, prin care a excelat acest urmaș al lui Petru, și alta este o greșală de ordin administrativ, de care nu e ferit nimenea. Precum una-i barba cuvioșilor dela »Telegraful« și alta e priceperea lor dogmatică. Totuși oricât de frumoasă le-ar fi barba n'ar trebui să caute infirmitatea papală în simple dispozițiuni și rânduieli administrative. Sunt limite pestecare nu se poate trece nici chiar cu deșteptăciunea teologică sibiană.

F. București. Mulțumim pentru atenție. Directorul nostru i-a scăpat, din păcate, articolul dlui *N. Iorga* din »Neamul Românesc«, intitulat atât de frumos: »Un creștin cu glas moale«. Când și-a văzut însă, în fragmentul ce ați publicat în »Farul nou«, portretul desemnat de d. prof. Iorga, a exclamat instinctiv: »Eu nu sunt eu«. Fiindcă, din pricina asemănării numelui, de sigur, d. prof. îl confundă pe cel care a vorbit la Sovata cu o figură foarte venerabilă din biserica noastră, care n'are nici în clin nici în mănec cu adunările politice. Cu atât mai puțin s'a gândit vreodată să supere pe d. Iorga, pentru care are vechi sentimente de admirație.

chefii și ușurateci. Vieța sa privată sobră, de pronunțată practică religioasă, îi atrage chiar ura cercurilor francmasonice. Un ofițer care nu bea, nu fuma și nu juca (de filrturi nici vorbă!) era ceva neobișnuit și, pentru unii, deadreptul iritant. Vârf la toate le-a pus însă faptul că se mărturisia des și se cumineca zilnic. — Și încă în uniformă! Asta nu l-au putut-o suporta, așa că s'a ajuns la înțepături fățișe împotriva lui. Lucru ce, totuși, nu l-a descurajat câtuși de puțin. Colonelului ce a vrut să-i sugereze ideea c'ar fi bine să meargă la sf. împărțășanie îmbrăcat civil, i-a reflectat respectuos, dar bărbătește-ostățește: »Săvârșesc doar ceva ce ar necinsti uniforma regelui meu prin faptul că mă cuminec zilnic?« Sfârșindu-și serviciul militar se reîntoarce în lumea din care plecase. Se distinge ca organizator al tineretului catolic, adunător de »dinari ai Sf. Petru« și vajnic elector pentru candidații partidului creștin. În 1913 cetește biografia unei franțuzoaice moarte în falma sfințeniei. Și cu asta un gând mare îl cutrepește cu totul: să-și ofere vieța lui Dumnezeu drept jertfă, pentruca să se realizeze cu un ceas mai de vreme idealul său cu dor dorit: Papă liber, într'o Italie din nou și sincer catolică! Și oferta i-a fost primită de Cel de sus. De pe front le scrie alor săi: »Drumul meu de-acum duce în spre suferință, în spre moarte, în spre dorita moarte de jertfă... Trălască Papa!« — Glonțul vrășmaș l-a răpus în 27 Iunie 1916.

Așa trăiesc și așa mor adevărații eroi: luptând pentru gânduri mari și murind pentru ele, cu credința neclătită că Atotputernicul, la vreme voită de El, va duce la izbândă avută în vedere de cel ce și-au adus de bunăvoie vieța jertfă pentru ea. Și nu e o simplă întâmplare că la reînnumarea rămășițelor pământești ale lui Guido Negri, pomenirea cu laudă a celui ce a fost și rămâne *Il capitano santo*, a făcut-o *Ottavio Dinale*, prietenul și împreunălucrătorul lui Mussolini, făuritorul acordului din Lateran, ce a adus pacea între Patria lui Guido Negri și Capul Creștinătății. — Rugăciunea dreptului străbate nourii. Mai ales când pe aripile ei se ridică și mireasma de bun miros a jertfirei de sine. (R. Negru).

† **Alexiu Pop.** După loviturile grele din acest an, gremul blăjan mai încearcă una: pierde pe cel ce a fost păr. *Alexiu Pop*, directorul administrativ dela Administrațiunea Centrală a Ven. Capitulului Mitropolitan.

Cu ziua de alaltăieri, Joi, 27 Sept. c., ziua trecerii la cele veșnice a celui adormit în Domnul, s'a încheiat, pentru lumea pământească, o vieță de muncă tăcută și cinstită, la vârsta de 66 ani. Regretatul păr. Alexiu s'a născut în Presaca-de-Secaș la 4 Februarie 1869. Studiile liceale și teologice le-a făcut la Blaj, unde și-a petrecut apoi și restul zilelor, până la sfârșit, întâiu ca subprefect de studii la Internatul Vancean, apoi ca econom tot acolo, tot câte trei ani în fiecare slujbă, după care trece la Administrațiunea Centrală, începând ca actuar, pentruca s'o încheie ca director respectat de toți.

Retras, rezervat, conștientios până la scrupul, prevenitor față de toată lumea, nepretensiv, gata oricând să facă servicii fără să se aștepte la contraservicii, și pe deasupra de o modestie cum rar se întâlnește, — așa a trecut prin vieță acest slujitor al Domnului, mai ales dela hirotonirea sa deacum douăzeci de ani, încoace. — Veșnică pomenirea lui!